

ZAGRANICZNE SYSTEMY SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

PRAKTYCZNY PRZEWODNIK PO UZNAWALNOŚCI WYKSZTAŁCENIA

MATERIAŁ INFORMACYJNY OPRACOWANY PRZEZ
BIURO UZNAWALNOŚCI WYKSZTAŁCENIA – ENIC-NARIC POLSKA

Warszawa, 2023 r.

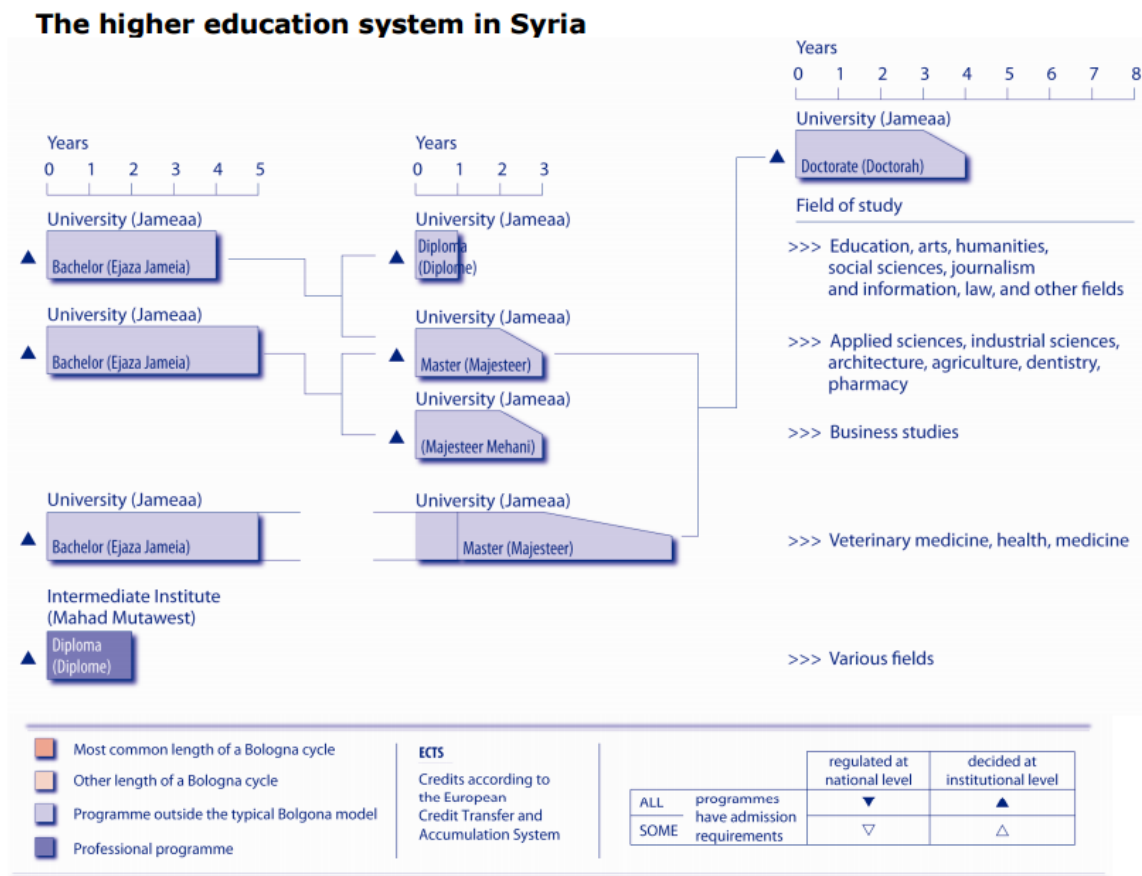
Spis treści

Schemat systemu edukacji Syrii	3
Dokumenty uprawniające do podejmowania studiów pierwszego stopnia i studiów jednolitych.....	4
Rodzaje szkół wyższych	4
Studia krótkie	5
Studia pierwszego stopnia.....	5
Studia poziomu pośredniego i studia drugiego stopnia.....	6
Studia trzeciego stopnia (doktoranckie)	6
Skala ocen.....	7
Lista uczelni	7
Tabela ewaluacyjna syryjskich dyplomów.....	8
Wydawane dyplomy	9

Noty prawne

1. Opracowanie udostępnione jest na licencji [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International \(CC BY-NC-ND 4.0 International\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).
2. Informacje zawarte w opracowaniu służą wyłącznie celom informacyjnym i edukacyjnym i nie stanowią źródła prawa, urzędowej interpretacji przepisów prawa, a także nie są oficjalnym stanowiskiem właściwych organów lub władz.

Schemat systemu edukacji Syrii

Źródło: http://eacea.ec.europa.eu/index_en.php

Dokumenty uprawniające do podejmowania studiów pierwszego stopnia i studiów jednolitych

Prawo do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe w Syrii mają osoby, które legitymują się **General Secondary Education Certificate** (شهادة العامة الثانوية الدراسة شهادة) tzw. **Baccalaureate**). W niektórych przypadkach na studia wyższe przyjmowane są też osoby, które osiągnęły wysokie wyniki na **Technical Secondary Education Certificate** (... المهنية الثانوية الشهادة).

Wyniki egzaminów ze szkoły średniej można zweryfikować na stronie syryjskiego Ministerstwa Edukacji: <http://moed.gov.sy/site/%D8%A7%D9%84%D9%86%D8%AA%D8%A7%D8%A6%D8%AC-%D8%A7%D9%84%D8%A7%D9%85%D8%AA%D8%AD%D8%A7%D9%86%D9%8A%D8%A9>

Uzyskane w Syrii świadectwa uprawniające do podejmowania studiów wyższych, podlegają w Polsce uznaniu zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie opracowanej przez Departament Współpracy Międzynarodowej Ministerstwa Edukacji i Nauki, właściwy w kwestii uznawalności świadectw: <https://www.gov.pl/web/edukacja/uznawanie-wykształcenia-uzyskanego-za-granica>.

Rodzaje szkół wyższych

Intermediate/technical institutes (معهد تقني / معهد متوسط)

Instytuty te oferują krótkie (2-letnie) programy studiów o charakterze zawodowym, które stanowią alternatywną ścieżkę kształcenia dla osób, które nie spełniły kryteriów przyjęcia na studia pierwszego stopnia. W zależności od oferowanego kierunku kształcenia, *Intermediate institutes* podlegają bezpośrednio właściwym dla danej dziedziny Ministerstwom, natomiast *Intermediate institutes*, które funkcjonują w ramach uczelni, zawsze podlegają Ministerstwu Szkolnictwa Wyższego.

Uniwersytety

Od 2001 r. w Syrii istnieją dwa typy uniwersytetów: uniwersytety publiczne i uniwersytety prywatne. Wcześniej wszystkie uniwersytety były państwowe. Uniwersytety publiczne posiadają większą autonomię od uniwersytetów prywatnych – mogą samodzielnie tworzyć wydziały i centra badawcze. Posiadają one również prawo do prowadzenia kształcenia na każdym poziomie, podczas gdy uniwersytety prywatne posiadają najczęściej prawo do prowadzenia jedynie studiów pierwszego stopnia.

W związku z dużym zapotrzebowaniem na łatwiejszy dostęp do szkolnictwa wyższego, syryjskie władze dopuściły nowe formy kształcenia, takie jak kształcenie otwarte czy kształcenie na odległość. W 2002 r. powstał Syrian Virtual University, który oferuje programy studiów prowadzone wyłącznie w systemie on-line.

Higher institutes

Higher institutes oferują programy studiów na każdym poziomie, a warunki przyjęcia są w ich przypadku wyższe, niż w uniwersytetach. Instytuty te podlegają bezpośrednio Ministerstwu Szkolnictwa Wyższego lub funkcjonują w ramach uniwersytetów publicznych.

Studia krótkie

Krótkie programy studiów mają w Syrii ściśle zawodowy charakter. Kształcenie prowadzone jest w tzw. *intermediate* lub *technical institutes* (متوسط معهد / تقاني معهد) i są na nie przyjmowane zarówno osoby, które posiadają Secondary Education Certificate, jak i osoby, które posiadają Technical Secondary Education Certificate. Program tych studiów trwa 2 lata i kończy się uzyskaniem **Technical Diploma Certificate** (تقاني دبلوم شهادة) lub **Certificate of Associate Degree** (المجاز مساعد شهادة), tłumaczonego czasem jako **Certificate of Licensed Assistant** lub **Certificate of Assistant Bachelor**.

Posiadacze Certificate of Associate Degree, którzy podczas studiów osiągnęli dobre wyniki, mogą kontynuować kształcenie na 2 roku studiów pierwszego stopnia.

Technical Diploma Certificate i Certificate of Associate Degree nie mają swojego odpowiednika w polskim systemie edukacji i z tego względu nie podlega w naszym kraju formalnemu uznaniu. Po przyjęciu kandydata na studia wyższe pierwszego stopnia polska uczelnia może jednak zaliczyć na ich poczet zajęcia zrealizowane w trakcie trwania ww. programów kształcenia.

Studia pierwszego stopnia

Studia pierwszego stopnia w Syrii najczęściej trwają 4 lata. Program kształcenia na niektórych kierunkach może być jednak dłuższy i wynosi odpowiednio 5 lat dla studiów na kierunku architektura, inżynieria, stomatologia, farmacja i weterynaria oraz 6 lat dla kierunku medycyna.

Studia pierwszego stopnia kończą się uzyskaniem tytułu ***Al-Ijazach*** (الإجازة) ze wskazaniem dziedziny (tytuł ten tłumaczy się jako **Bachelor, Licence** lub po prostu **Diploma**). Absolwenci kierunków lekarskich otrzymują natomiast tytuły **Doctor of Human Medicine** (الطبي البشري في دكتور) lub **Doctor of Dental Science** (الاسنان طب في دكتور).

Wszystkie dyplomy ukończenia studiów pierwszego stopnia dają ich posiadaczom prawo do kontynuacji kształcenia na studiach wyższego stopnia, choć co do zasady uczelnie nie przyjmują kandydatów ze średnią ocen poniżej 65%.

Zgodnie z art. 326 ust. 2 ww. ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce uzyskany w Syrii dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia, dający w tym kraju prawo do kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, uprawnia w Polsce do:

- kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia,
- kontynuacji kształcenia na studiach podyplomowych.

Polski odpowiednik syryjskiego dyplomu uzyskanego po ukończeniu studiów pierwszego stopnia może zostać ustalony w drodze nostryfikacji, w oparciu o rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji dyplomów ukończenia studiów za granicą oraz potwierdzania ukończenia studiów na określonym poziomie.

Studia poziomu pośredniego i studia drugiego stopnia

Do 2006 r. posiadacze dyplomu Bachelor mieli w Syrii możliwość podjęcia dwóch rodzajów dalszych studiów – studiów pośrednich (nie dających później bezpośredniego wstępu na studia doktoranckie) lub standardowych studiów drugiego stopnia. Obecnie studia pośrednie nie są już oferowane.

Studia pośrednie trwały z reguły od 1 roku do 2 lat i kończyły się uzyskaniem **Diploma of Higher Studies**, zwanego również **Postgraduate Diploma** (العليا الدراسات دبلوم). Niekiedy syryjskie uczelnie wymagały posiadania tych dyplomów od kandydatów na studia drugiego stopnia.

Diploma of Higher Studies i Postgraduate Diploma nie mają swojego odpowiednika w polskim systemie edukacji i z tego względu nie podlegają w naszym kraju formalnemu uznaniu. W przypadku przyjęcia kandydata na studia wyższe drugiego stopnia, polska uczelnia może jednak zaliczyć na ich poczet zajęcia zrealizowane w trakcie trwania ww. programów kształcenia.

Studia drugiego stopnia trwają w Syrii z reguły 2 lata (jeśli rada danego wydziału wyrazi zgodę, istnieje możliwość ich wydłużenia o 1 rok) i prowadzą do uzyskania tytułu **Master** (الماجستير) ze wskazaniem dziedziny. Do ich ukończenia niezbędne jest przedstawienie i publiczna obrona pracy dyplomowej. Dyplom Master uprawnia w Syrii do ubiegania się o przyjęcie na studia doktoranckie.

Zgodnie z art. 326 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce uzyskany w Syrii dyplom ukończenia studiów drugiego stopnia, dający w tym kraju *prawo ubiegania się o nadanie stopnia doktora*, uprawnia w Polsce do:

- kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia,
- kontynuacji kształcenia na studiach podyplomowych,
- ubiegania się o przyjęcie do szkoły doktorskiej lub ubiegania się o nadanie stopnia doktora.

Polski odpowiednik syryjskiego dyplomu uzyskanego po ukończeniu studiów drugiego stopnia może zostać ustalony w drodze nostryfikacji, w oparciu o rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji dyplomów ukończenia studiów za granicą oraz potwierdzania ukończenia studiów na określonym poziomie.

Studia trzeciego stopnia (doktoranckie)

Studia doktoranckie w Syrii trwają z reguły 4 lata (jeśli rada danego wydziału wyrazi zgodę, istnieje możliwość ich wydłużenia o 1 rok) i kończą się uzyskaniem stopnia **Doctor of Philosophy/PhD** (الدكتوراة). Ich program obejmuje zajęcia na uczelni, napisanie i obronę pracy doktorskiej oraz konieczność opublikowania przynajmniej 2 artykułów naukowych. PhD jest jedynym stopniem naukowym w Syrii.

Polski odpowiednik syryjskiego stopnia naukowego może zostać ustalony w drodze nostryfikacji, w oparciu o rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki nadanych za granicą.

Skala ocen

Syryjskie uczelnie stosują procentowe skale ocen (od 0 do 100), przy czym wartości przypisywane poszczególnym ocenom różnią się w zależności od rodzaju instytucji i poziomu kształcenia. Poniższa tabela obrazują tę zależność.

Studia krótkie		Studia pierwszego stopnia		Studia drugiego stopnia	
Wartość %	Opis	Wartość %	Opis	Wartość %	Opis
0-49%	Fail	0-49%	Fail	0-59%	Fail
50-64%	Pass	50-59%	Pass	60-64%	Pass
65-74%	Good	60-69%	Good	65-74%	Good
75-84%	Very good	70-79%	Very good	75-84%	Very good
85-100%	Excellent	80-89%	Excellent	85-94%	Excellent
		90-100%	Honours	95-100%	Honours

Lista uczelni

Uniwersytety państwowe: <http://mohe.gov.sy/mohe/index.php?node=5511&cat=4745&>

Uniwersytety prywatne (nazwy uczelni podane są w różowych polach):

http://mohe.gov.sy/SD08/msf/1509879545_PrivUnvNames5-11-2017.pdf

Intermediate institutes afiliowane przy Ministerstwie Szkolnictwa Wyższego:

<http://mohe.gov.sy/mohe/index.php?node=5511&cat=2379&>

Intermediate institutes afiliowane przy uniwersytetach:

<http://mohe.gov.sy/mohe/index.php?node=5510&cat=2131>

UWAGA: Powyższe źródła dostępne są tylko w języku arabskim. Konieczne jest użycie translatora (sugerujemy tłumaczenie na język angielski) . lub porównanie adresów stron internetowych uczelni. Można również skorzystać z World Higher Education Database: <http://whed.net/home.php>.

Tabela ewaluacyjna syryjskich dyplomów

Nazwa dyplomu/kwalifikacji	Uznanie dyplomu w celu kontynuacji kształcenia w Polsce	Uznanie w innych celach
Technical Diploma Certificate (شهادة دبلوم تقني)	Możliwość zaliczenia okresu studiów na poczet studiów pierwszego stopnia.	Brak odpowiednika w polskim systemie edukacji.
Certificate of Associate Degree (شهادة مساعد الماجز)		
<i>Al-Ijazach</i> (الإجازة) Bachelor / Licence / Diploma średnia poniżej 65%	Możliwość zaliczenia okresu studiów na poczet studiów pierwszego stopnia.	Nostryfikacja
Doctor of Human Medicine (دكتور في الطب البشري) średnia poniżej 65%	Możliwość zaliczenia okresu studiów na poczet studiów jednolitych.	Brak odpowiednika w polskim systemie edukacji
Doctor of Dental Science (دكتور في طب الاسنان) średnia poniżej 65%		
<i>Al-Ijazach</i> (الإجازة) Bachelor / Licence / Diploma średnia minimum 65%	Możliwość kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia i studiach podyplomowych.	Nostryfikacja
Doctor of Human Medicine (دكتور في الطب البشري) średnia minimum 65%	Możliwość kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia i studiach podyplomowych.	Brak odpowiednika w polskim systemie edukacji
Doctor of Dental Science (دكتور في طب الاسنان) średnia minimum 65%		
Diploma of Higher Studies / Postgraduate Diploma (دبلوم الدراسات العليا)	Możliwość zaliczenia okresu studiów na poczet studiów drugiego stopnia.	Brak odpowiednika w polskim systemie edukacji.
Master (الماجستير)	Możliwość kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, studiach podyplomowych, w szkole doktorskiej oraz ubiegania się o nadanie stopnia doktora.	Nostryfikacja
Doctor of Philosophy/PhD (الدكتوراة)	Nostryfikacja	Nostryfikacja

Wydawane dyplomy

Absolwenci studiów wyższych w Syrii otrzymują trzy dokumenty: właściwy dyplom, Graduation Certificate oraz transkrypt z przebiegu studiów. Dokumenty te wydawane są tylko w języku arabskim – w przypadku uczelni publicznych, lub arabskim i ewentualnie angielskim – w przypadku uczelni prywatnych. Na prośbę absolwenta, uczelnia może również wydać poświadczony kopie ww. dokumentów, które najczęściej opatrzone są szeregiem stempli utrudniających ewentualną ingerencję w wygląd i treść dokumentu.

W Syrii nie ma określonych przez państwo wzorów dyplomów, choć dyplomy wydawane przez uczelnie publiczne mają podobny wygląd (odróżnia je logo oraz charakterystyczny dla danej uczelni kolor).

Właściwe dyplomy, z uwagi na ich dekoracyjny charakter, są rzadko przedstawiane przez ich posiadaczy – najczęściej posługują się oni Graduation Certificate, który zawiera te same informacje, co właściwy dyplom.